

Saules paneļi – solis pretī zaļākam dzīvesveidam un neatkarībai no energoresursu cenu izmaiņām

Anrijs Tukulis

Elektrum Energoefektivitātes centrs

- Jau **24 gadus** izglītojam energoefektivitātē
- **30+ semināri/vebināri** gadā
- **15 000** sniegtu konsultāciju
- Dalība **pasākumos** un publikācijas **medijos**

- Saules paneļus piedāvājam kopš **2017. gada**
- **1500+** realizēto saules paneļu projektu Baltijā
- **12 MW** uzstādītās jaudas
- Vairāk kā **30 000** uzstādītu saules paneļu

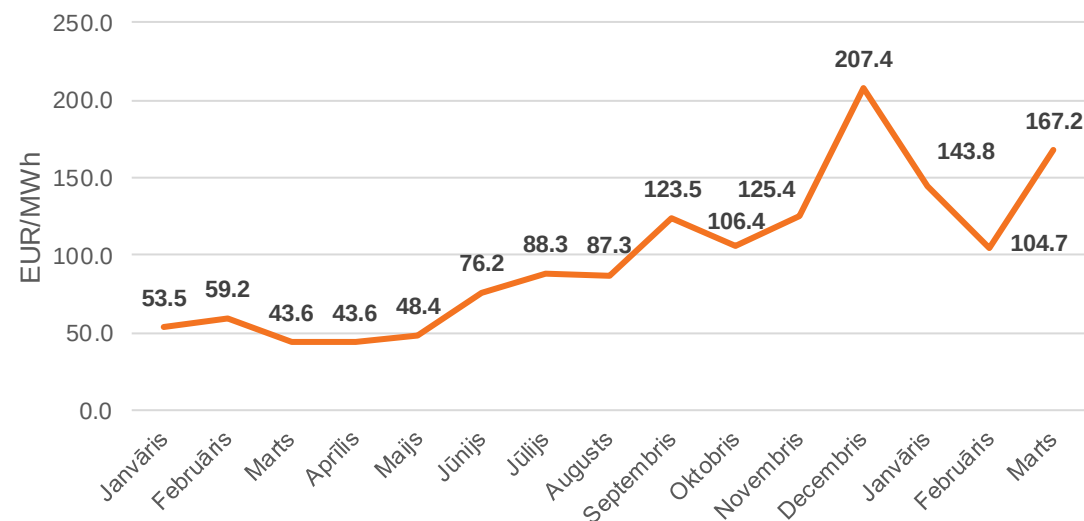
Enerģijas cenu lēciens

Dabasgāzes cenu dinamika

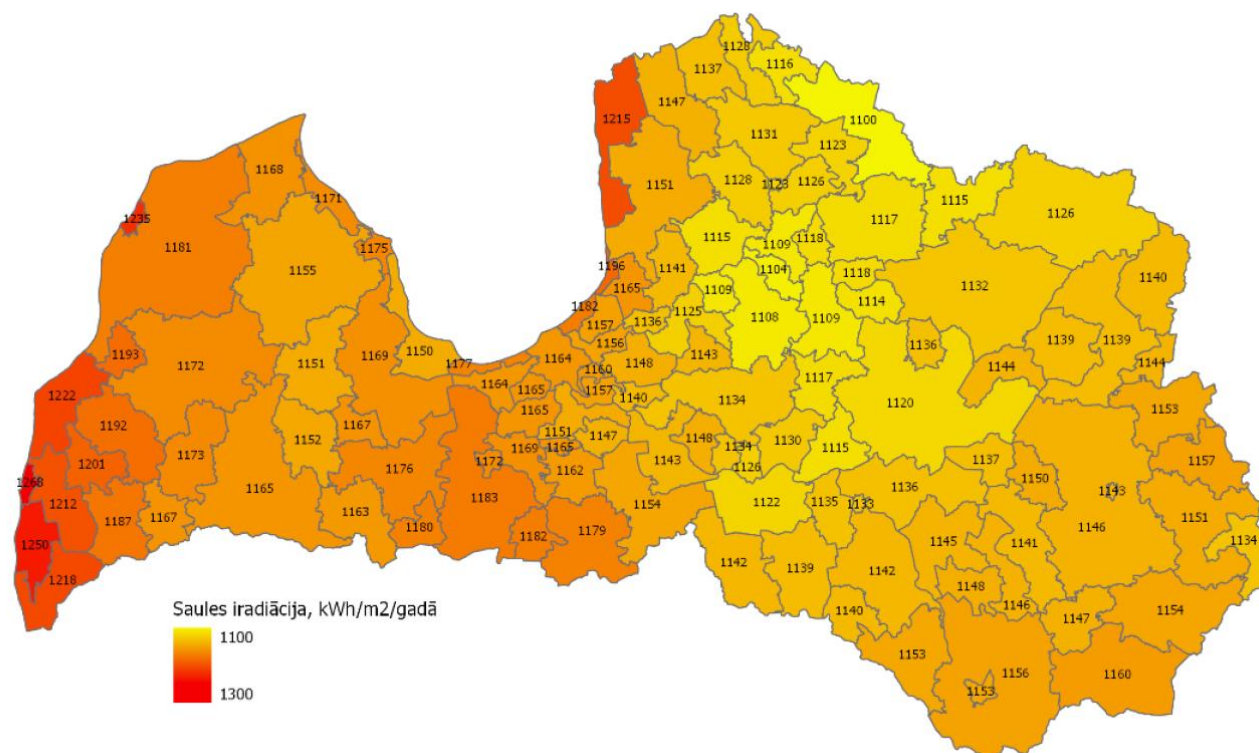
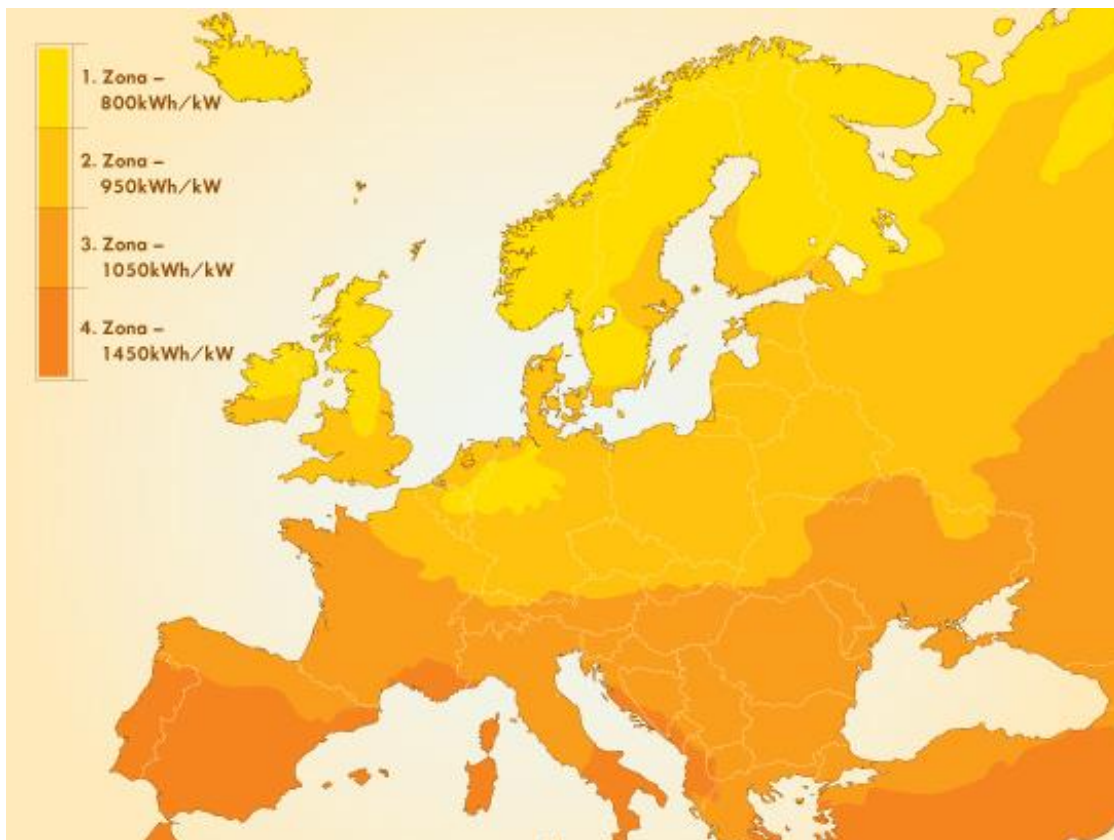
Dabasgāzes TTF indeksa kontrakta cenas

Elektroenerģijas cenu dinamika

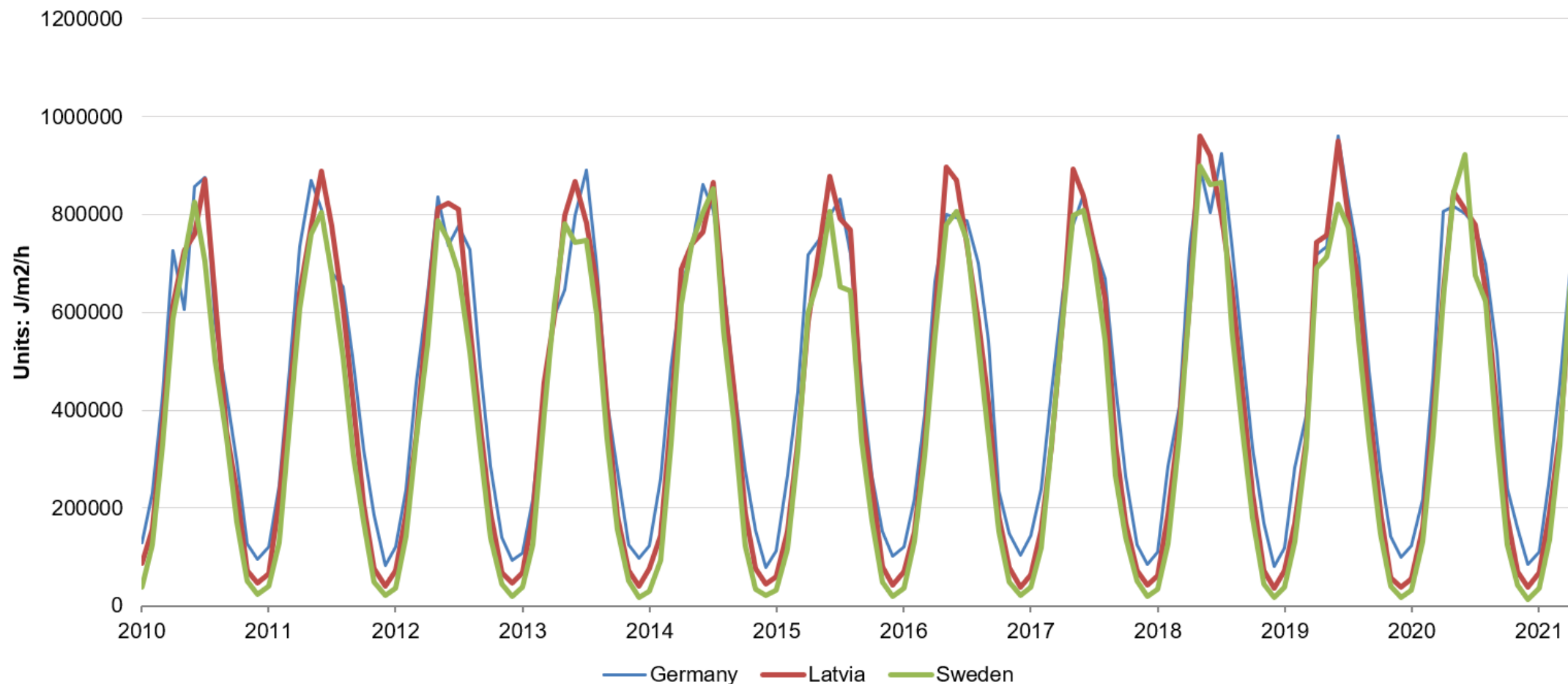
Nord Pool Spot Latvijas zonas biržas vidējās mēneša cenas

Saules enerģijas potenciāls Latvijā

Saules enerģijas potenciāls

Global horizontal irradiance (surface)

Avots: International Energy Agency (IEA)

Saules enerģijas tehnoloģijas

Elektroenerģijas ražošanai

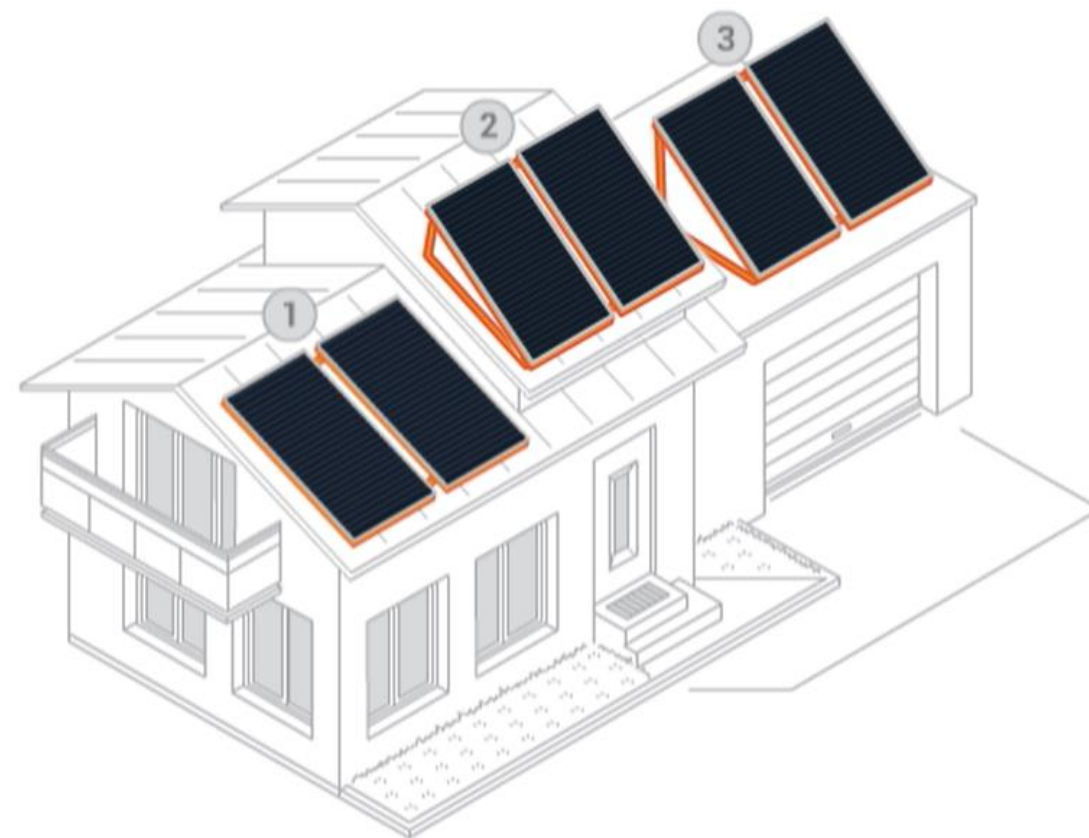
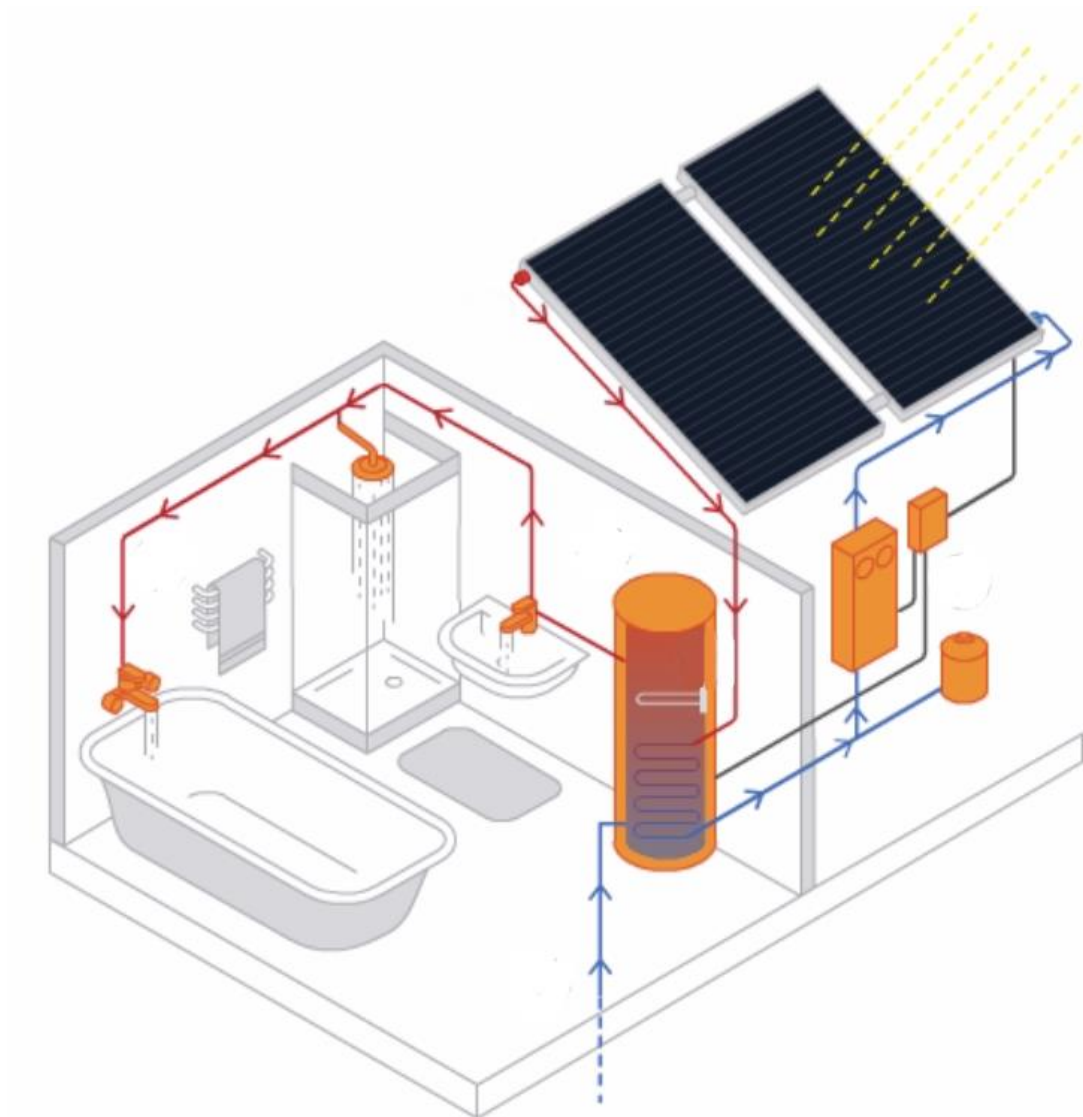
Saules paneļi

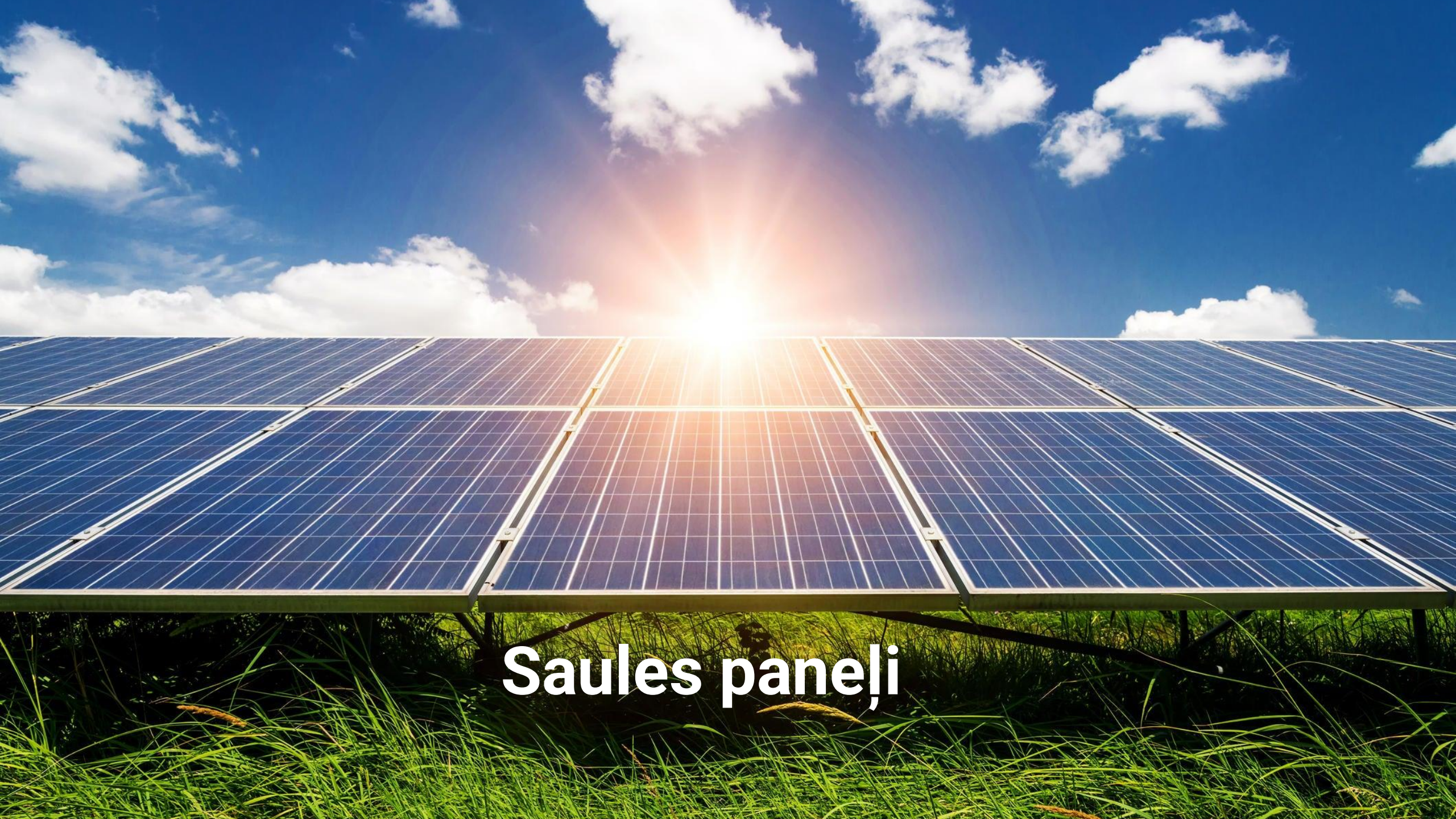
Ūdens sildīšanai

Saules kolektori

Saules kolektoru darbības princips

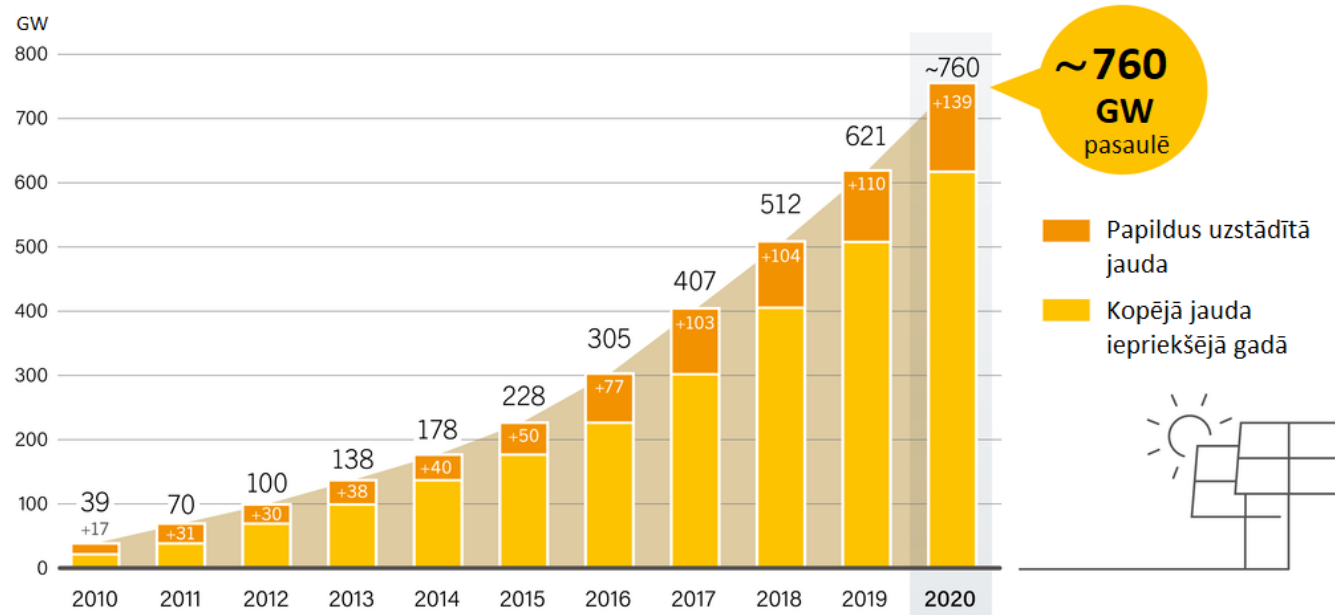

Saules paneļi

Saules paneļu tirgus tendences

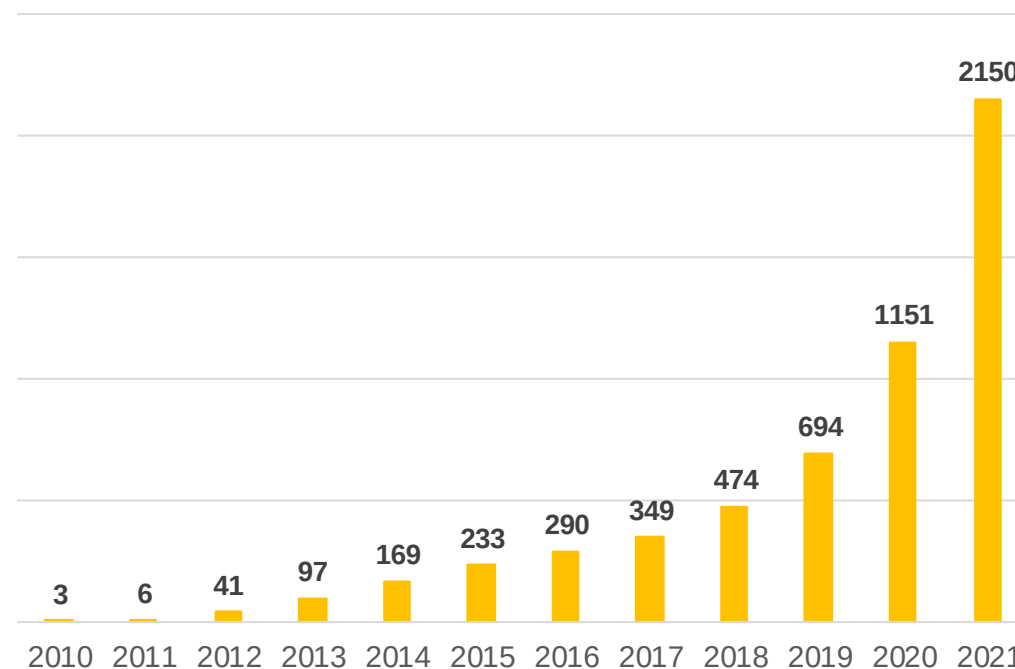
Pasaulē uzstādītā saules paneļu jauda

Piezīme: norādīti dati par saules fotoelementu paneļu līdzstrāvas jaudu

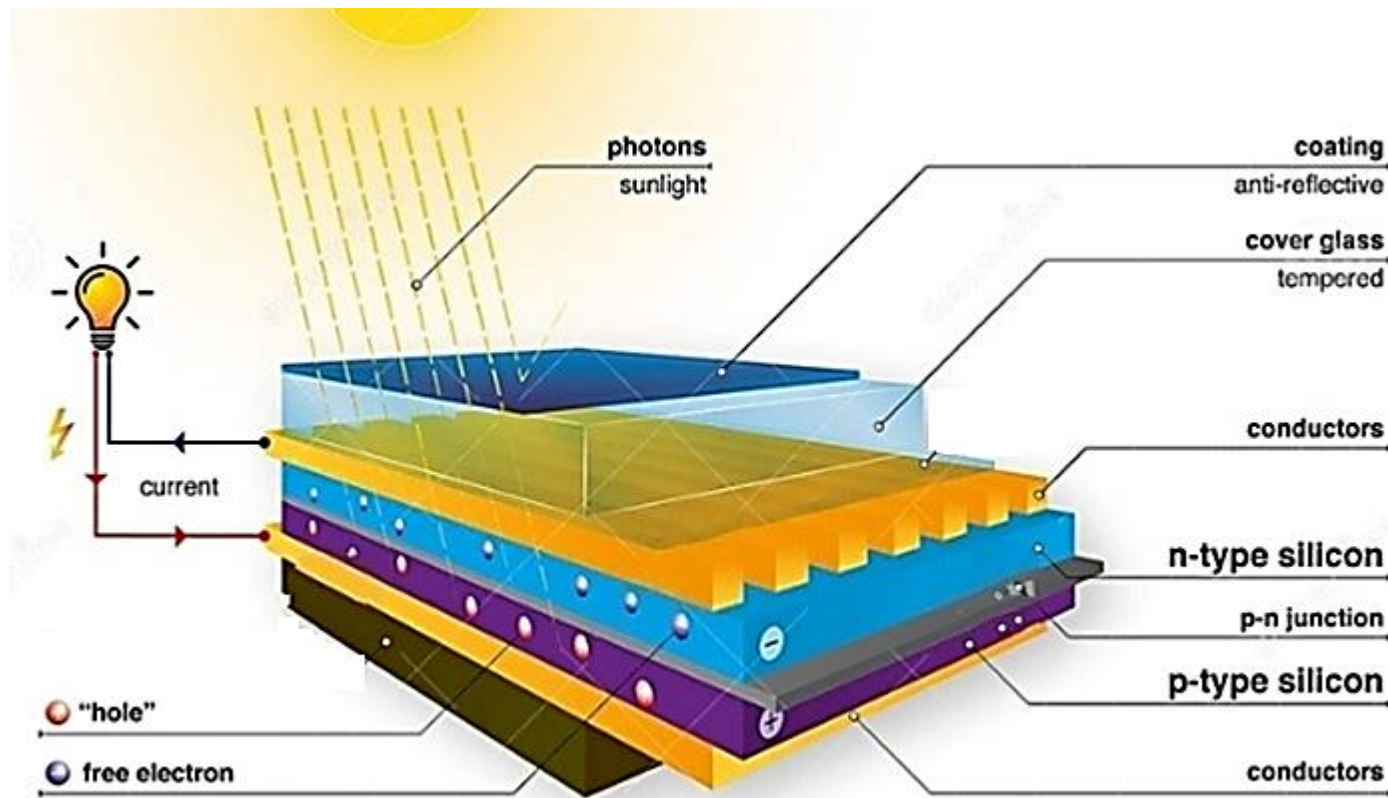
Avots: Renewables 2021 Global Status Report

Latvijā pieslēgto mikroģeneratoru skaits

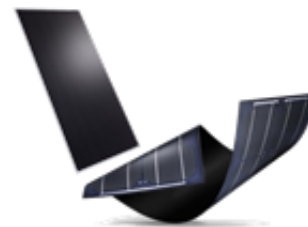
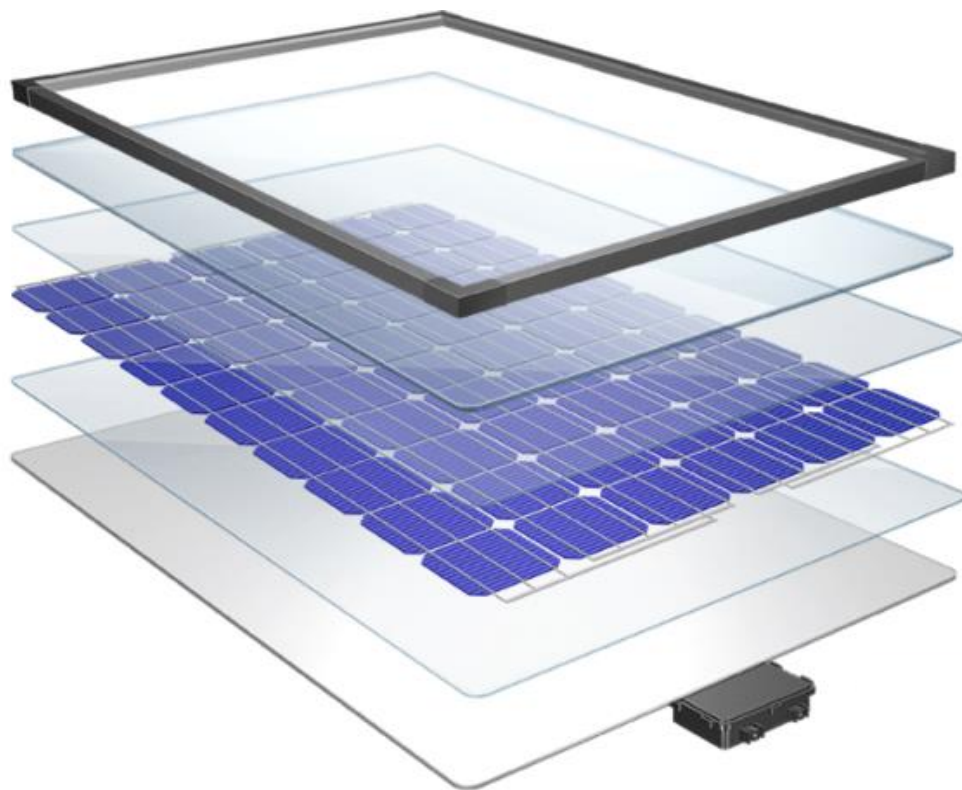

Avots: Sadales tīkls

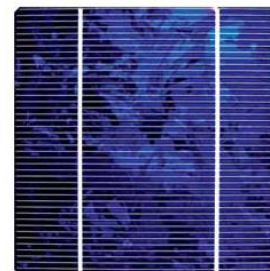
Kā strādā PV (fotovoltāžas) šūna

Saules paneļu veidi

Plānās plēves šūna
Efektivitāte ~20%

Polikristāliskā šūna
Efektivitāte ~22%

Monokristāliskā šūna
Efektivitāte ~27%

Saules paneļu tehniskā informācija

elektrum

Latvenergo

Vertex S
BACKSHEET MONOCRYSTALLINE MODULE

PRODUCT: TSM-DE09.05
PRODUCT RANGE: 380-395W

395W+
MAXIMUM POWER OUTPUT

0~+5W
POSITIVE POWER TOLERANCE

20.5%
MAXIMUM EFFICIENCY

Outstanding Visual Appearance

- Designed with aesthetics in mind
- Excellent cell color control by dedicated cell blackening treatment and machine selection.
- Thinner wires that appear all black at a distance

Small in size, big on power

- Small form factor. Generate a huge amount of energy even in limited space.
- Up to 395W, 20.5% module efficiency with high density interconnect technology
- Multi-busbar technology for better light trapping effect, lower series resistance and improved current collection
- Reduce installation cost with higher power bin and efficiency
- Boost performance in warm weather lower temperature coefficient (-0.34%) and operating temperature

Universal solution for residential and C&I rooftops

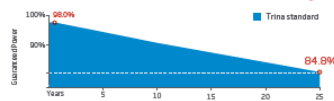
- Designed for compatibility with existing mainstream optimizers, inverters and mounting systems
- Perfect size and low weight. Easy for handling. Economy for transporting
- Diverse installation solutions. Flexible for system deployment

High Reliability

- 15 year product warranty
- 25 year performance warranty with lowest degradation
- Minimized micro-cracks with innovative non-destructive cutting technology
- Ensured PID resistance through cell process and module material control
- Mechanical performance up to 6000 Pa positive load and 4000 Pa negative load

Trina Solar's Backsheet Performance Warranty

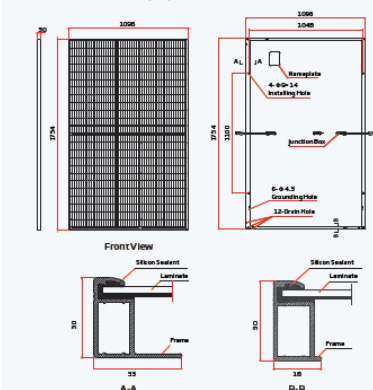
Comprehensive Products and System Certificates

IEC61215/IEC6170/IEC6170/IEC62716
ISO 9001: Quality Management System
ISO 14001: Environmental Management System
ISO 14064: Greenhouse Gases Emissions Verification
ISO 45001: Occupational Health and Safety Management System

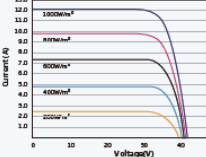
Trina Solar

Vertex S BACKSHEET MONOCRYSTALLINE MODULE

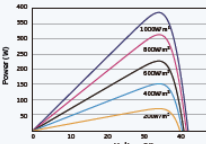
DIMENSIONS OF PV MODULE (mm)

I-V CURVES OF PV MODULE (390W)

P-V CURVES OF PV MODULE (390W)

ELECTRICAL DATA (STC)

Peak Power (Watt)	380	385	390	395
Power Tolerance (Watt)	0 ~ +5			
Maximum Power (V)	33.4	33.6	33.8	34.0
Maximum Power Current (A)	11.39	11.46	11.54	11.62
Open Circuit Voltage (V)	40.4	40.6	40.8	41.0
Short Circuit Current (A)	12.00	12.07	12.14	12.21
Module Efficiency (%)	19.8	20.0	20.3	20.5

STC Irradiance 1000W/m², Cell Temperature 25°C, Air Mass 1.5, Measured by Trina Solar.

ELECTRICAL DATA (NOCT)

Maximum Power (Watt)	286	290	294	298
Maximum Power (V)	35.4	35.6	35.8	35.9
Maximum Power Current (A)	8.12	8.18	8.24	8.32
Open Circuit Voltage (V)	38.0	38.2	38.4	38.6
Short Circuit Current (A)	0.67	0.73	0.78	0.84

NOCT Irradiance 800W/m², Ambient Temperature 25°C, Wind Speed 1m/s.

MECHANICAL DATA

Solar Cells	Monocrystalline
No. of cells	120 cells
Module Dimensions	1750±10mm (68.9±0.4 inch)
Weight	23.0kg (50.7lb)
Glass	3.2mm (0.125 inch) High Transmittance, Low Iron Content Tempered Glass
Encapsulant material	EVA/POE
Backsheet	Black/Polyester
Frame	30mm (1.18 inch) Anodized Aluminum Alloy
J-Box	IP68 rated
Cables	Photovoltaic Technology Cable 4-core (0.006 inch²), Positive: 260/260mm (1.02/1.02 inch), Negative: 1150/1150mm (45.28/45.28 inch)
Connector	MC4 EVOL/75A*

*Please refer to the separate connector for more details.

TEMPERATURE RATINGS

NOCT (Temperature)	40°C (104°F)
Temperature Coefficient of Pmax	-0.34%/°C
Temperature Coefficient of Voc	-0.25%/°C
Temperature Coefficient of Isc	0.04%/°C

WARRANTY

15 year Product Workmanship Warranty	
25 year Power Warranty	
1% first year degradation	
0.55% Annual Power Attenuation	

(Please refer to product warranty for details)

MAXIMUM RATINGS

Operational Temperature	-40 ~ +85°C
Maximum System Voltage	1500V DC (IEC)
Max Series Fuse Rating	20A

PACKAGING CONFIGURATION

Modules per box	36 pieces
Modules per container	936 pieces

Trina Solar

CAUTION: READ SAFETY AND INSTALLATION INSTRUCTIONS BEFORE USING THE PRODUCT.
© 2020 Trina Solar Limited. All rights reserved. Specifications included in this datasheet are subject to change without notice.
Version number: TSM_EN_2020_PA3 www.trinasolar.com

Kam pievērst uzmanību:

- Ražotājam (*Bloomberg Tier 1*)
- Garantija (*vispārīgā un efektivitātes*)
- Ražošanas jauda
- Efektivitāte
- Dizains
- Temperatūras ietekme
- Izmēri un svars
- Izturība pret spiedienu
- Efektivitāti paaugstinoši risinājumi
  - PERC
  - Half-cut
  - Bypass diodes
  - u.c.

Saules paneļu sistēma

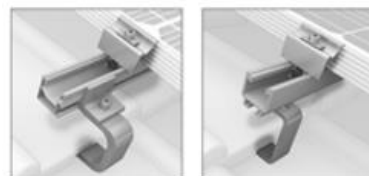
Saules panelis

+

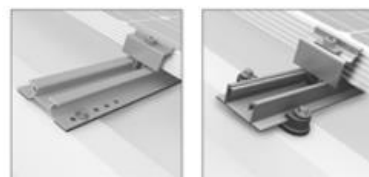
Invertors

+

SingleRail

SolidRail

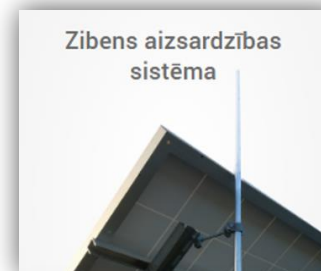

MiniRail

SpeedRail

Stiprinājumi

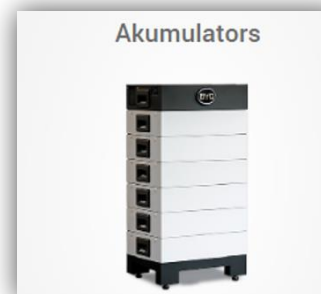
+

Zibens aizsardzības
sistēma

Pārsprieguma aizsardzības
sistēma

Akumulators

Optimizators

=

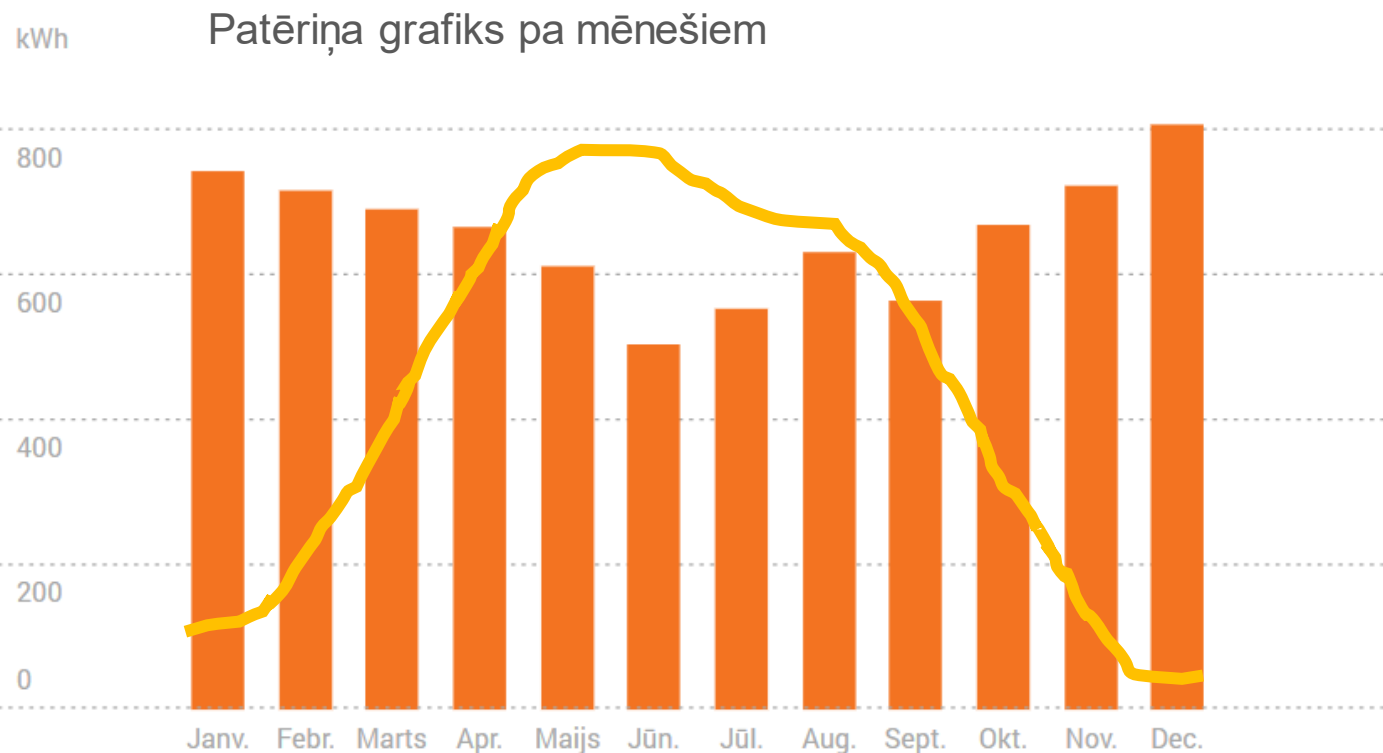

**Kā atrast sev
piemērotāko risinājumu?**

Sava patēriņa izvērtējums

2021. gada kopējais patēriņš 7848 kWh

Saules paneļu ražošanas apjoms 6 kW sistēmai

Saražotā
elektroenerģija

Patēriņš

Fāžu skaits	1
Paneļu skaits	4
Jauda	1.5 kW
Ražošanas apjoms gadā	1500 kWh

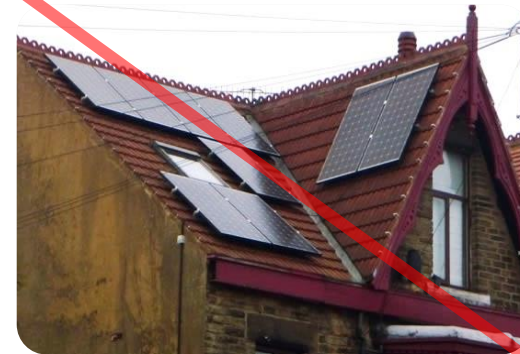
Fāžu skaits	1 vai 3
Paneļu skaits	10
Jauda	3.75 kW
Ražošanas apjoms gadā	3750 kWh

Fāžu skaits	3
Paneļu skaits	16
Jauda	6.0 kW
Ražošanas apjoms gadā	6000 kWh

Fāžu skaits	3
Paneļu skaits	22
Jauda	8.25 kW
Ražošanas apjoms gadā	8250 kWh

Fāžu skaits	3
Paneļu skaits	28
Jauda	10.5 kW
Ražošanas apjoms gadā	10500 kWh

Paneļu novietojums

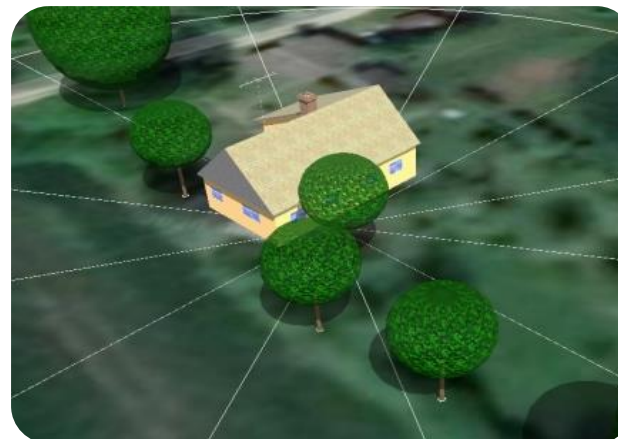

Modelēšanas piemērs

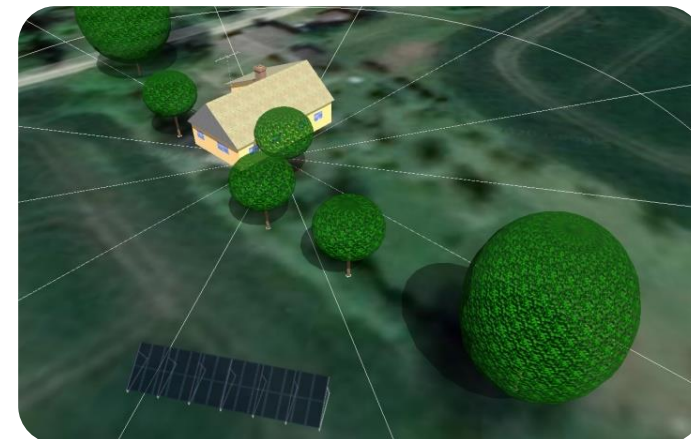
1. Izejas dati

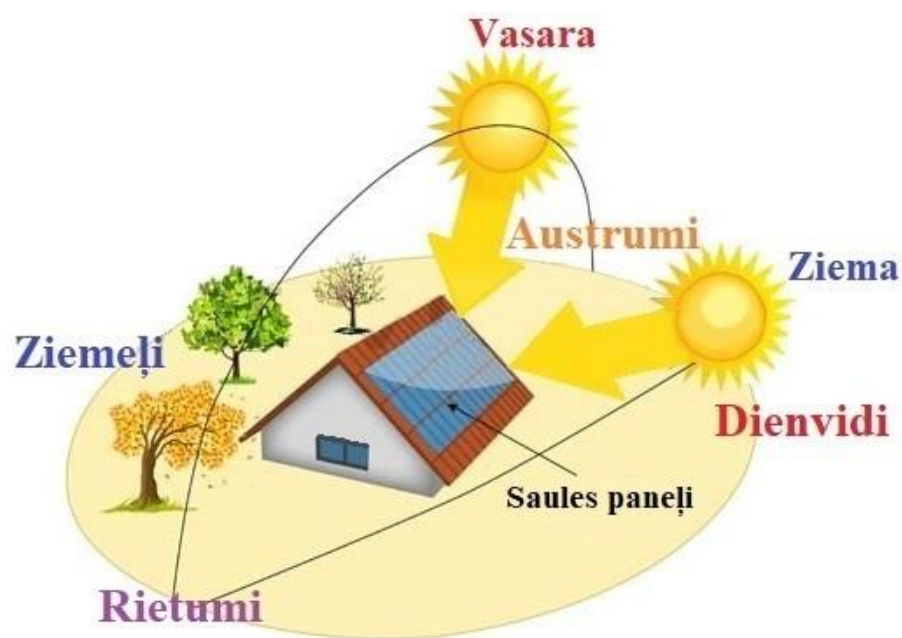
2. Ēkas modelēšana

3. Paneļu sistēmas novērtējums

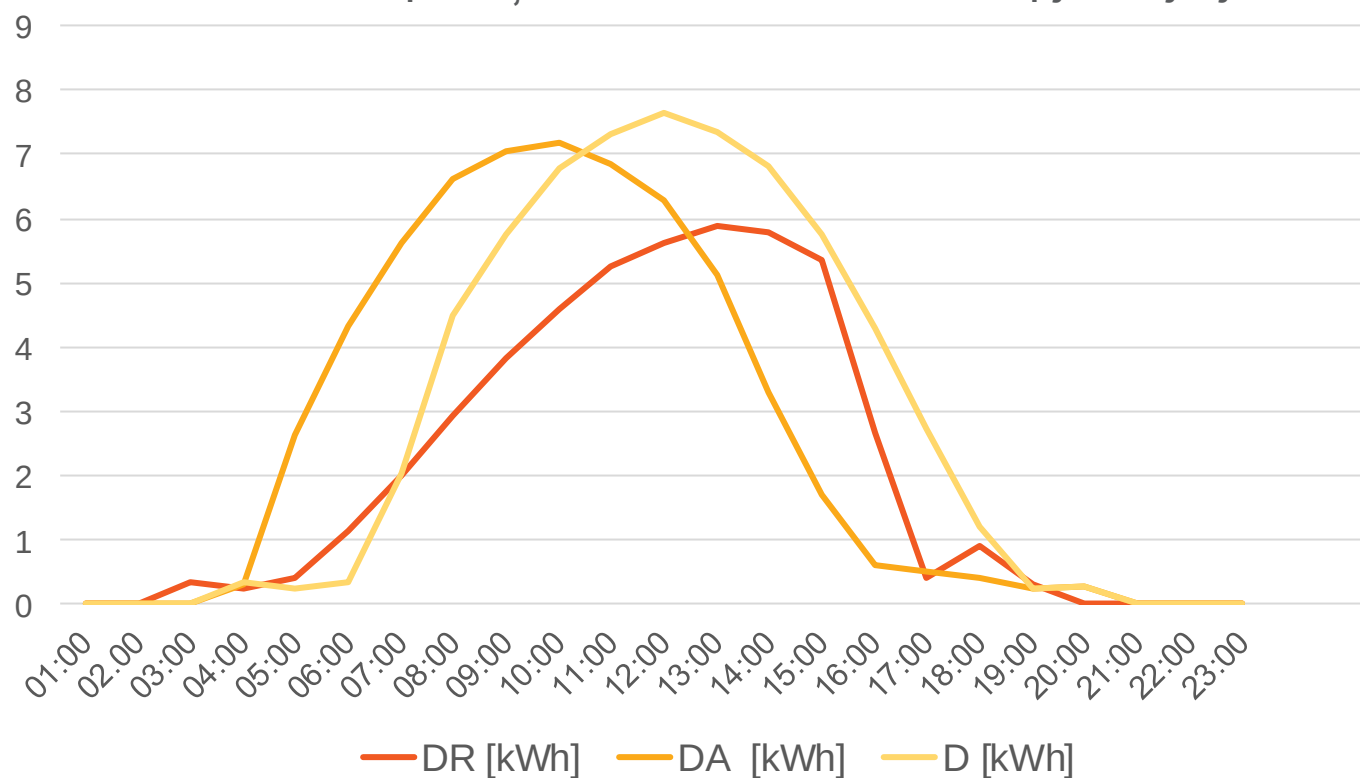

Novietojums pēc debespusēm

Dienvidu virziens ar slīpumu
30–36° pret horizontu

10 kW saules paneļu sistēmas ražošanas apjoms jūlijā

Uzstādīto sistēmu veidi

Taisns jumts

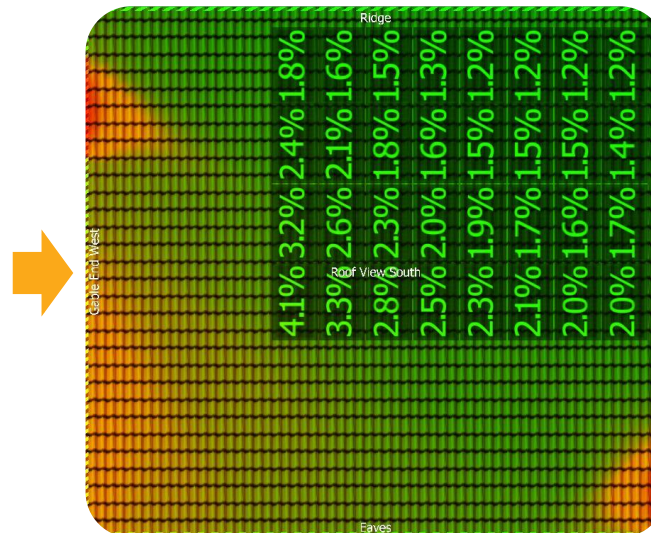
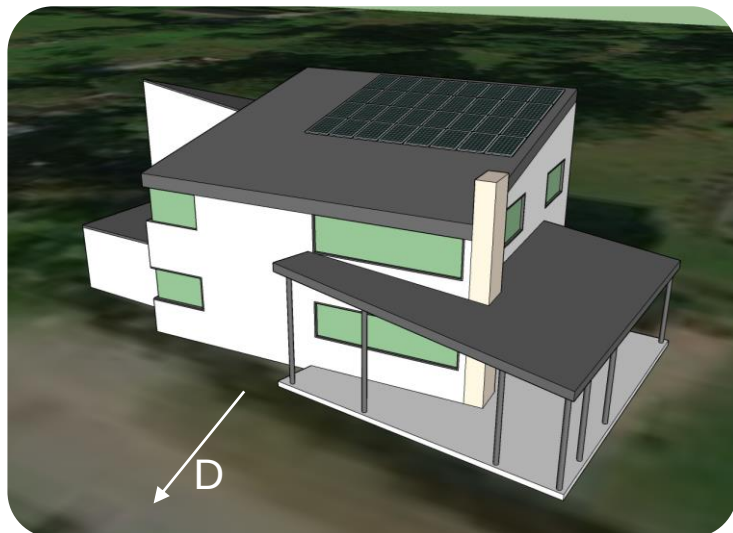

Slīps jumts

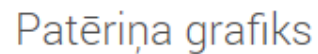
Uz zemes

Klienta pieredzes stāsts

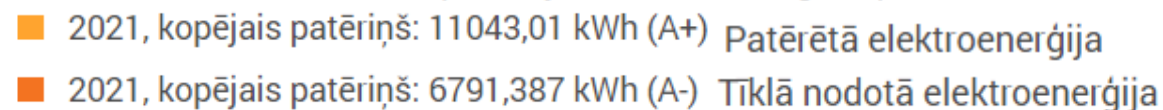

«Tas ir viens konkrēts solis, ko mēs katrs varam darīt ieguldot lielajā mērķī, lai mūsu planētu, ko esam mantojuši no mūsu senčiem, nodotu mūsu bērniem, ne sliktākā stāvoklī!»

Klients Mārtiņš

kWh

Ko ņemt vērā izvēloties tirgotāju?

Kas ir iekļauts cenā?

Vai tiek piedāvāts piemērotākais risinājums?

Cena uz saražoto kWh, nomaksas iespējas?

Kādas garantijas tiek sniegtas?
(paneļiem, darbiem, invertoram utt.)

Papildus piedāvājumi

Elektrum saules paneļu komplekti

Solārais 150+

Patēriņam virs 150 kWh mēnesī

No **49,49 €** mēnesī

Komplekta cena no 3299,00 €

Fāžu skaits	1
Paneļu skaits	4
Jauda	1,5 kW
Ražošanas apjoms gadā	1500 kWh

Solārais 350+

Patēriņam virs 350 kWh mēnesī

No **100,94 €** mēnesī

Komplekta cena no 6729,00 €

Fāžu skaits	1 vai 3
Paneļu skaits	10
Jauda	3,75 kW
Ražošanas apjoms gadā	3750 kWh

Solārais 500+

Patēriņam virs 500 kWh mēnesī

No **134,81 €** mēnesī

Komplekta cena no 8987,00 €

Fāžu skaits	3
Paneļu skaits	16
Jauda	6,0 kW
Ražošanas apjoms gadā	6000 kWh

Solārais 700+

Patēriņam virs 700 kWh mēnesī

No **170,69 €** mēnesī

Komplekta cena no 11 379,00 €

Fāžu skaits	3
Paneļu skaits	22
Jauda	8,25 kW
Ražošanas apjoms gadā	8250 kWh

Solārais 1000+

Patēriņam virs 1000 kWh mēnesī

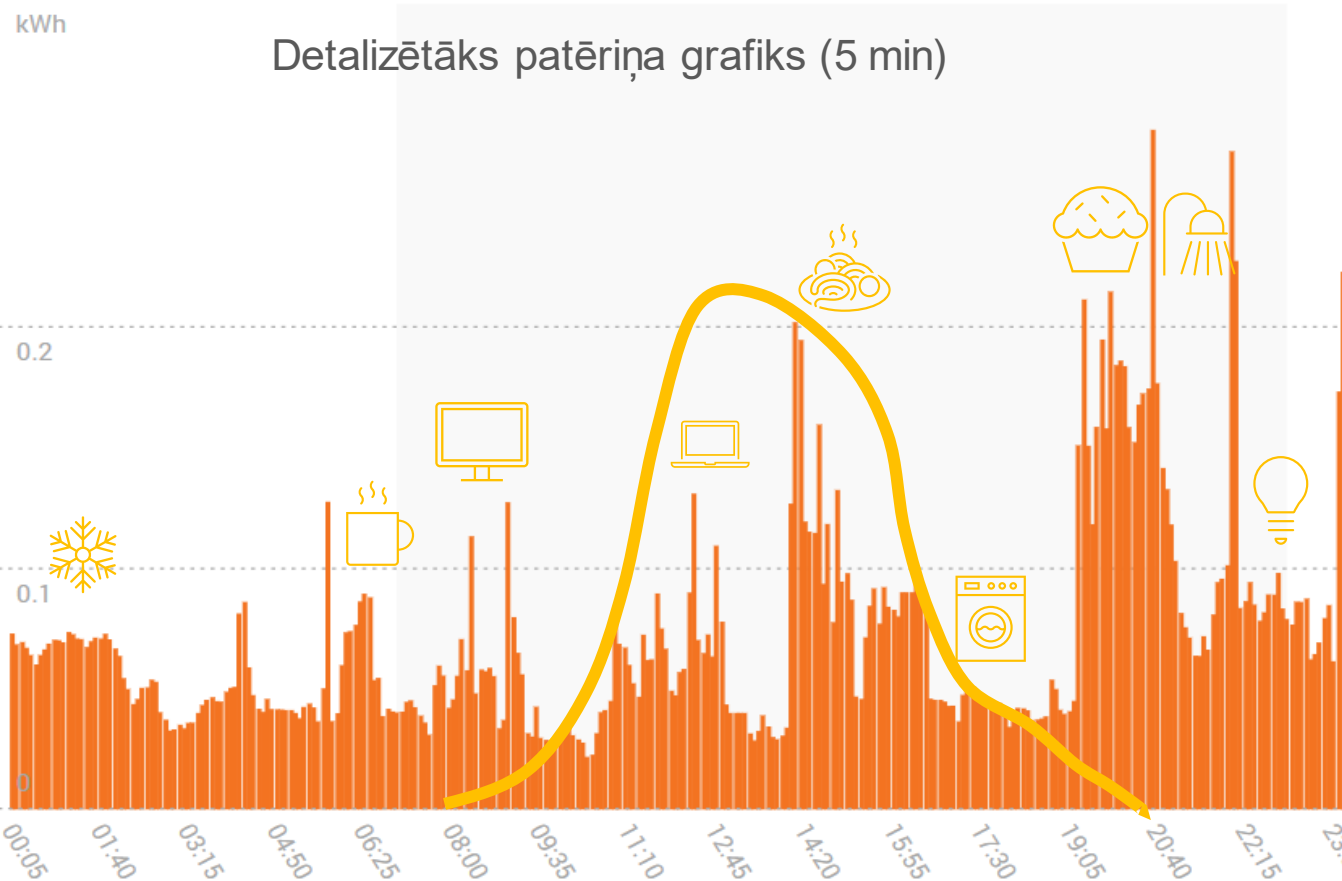
No **201,59 €** mēnesī

Komplekta cena no 13 439,00 €

Fāžu skaits	3
Paneļu skaits	28
Jauda	10,5 kW
Ražošanas apjoms gadā	10 500 kWh

Patēriņa analīze un paradumi

■ 02 Jūnijs 2021, kopējais patēriņš: 20,5423 kWh

■ Saules paneļu ražošanas apjoms

Lieli soļi arī Latvijā – Preiļu siers

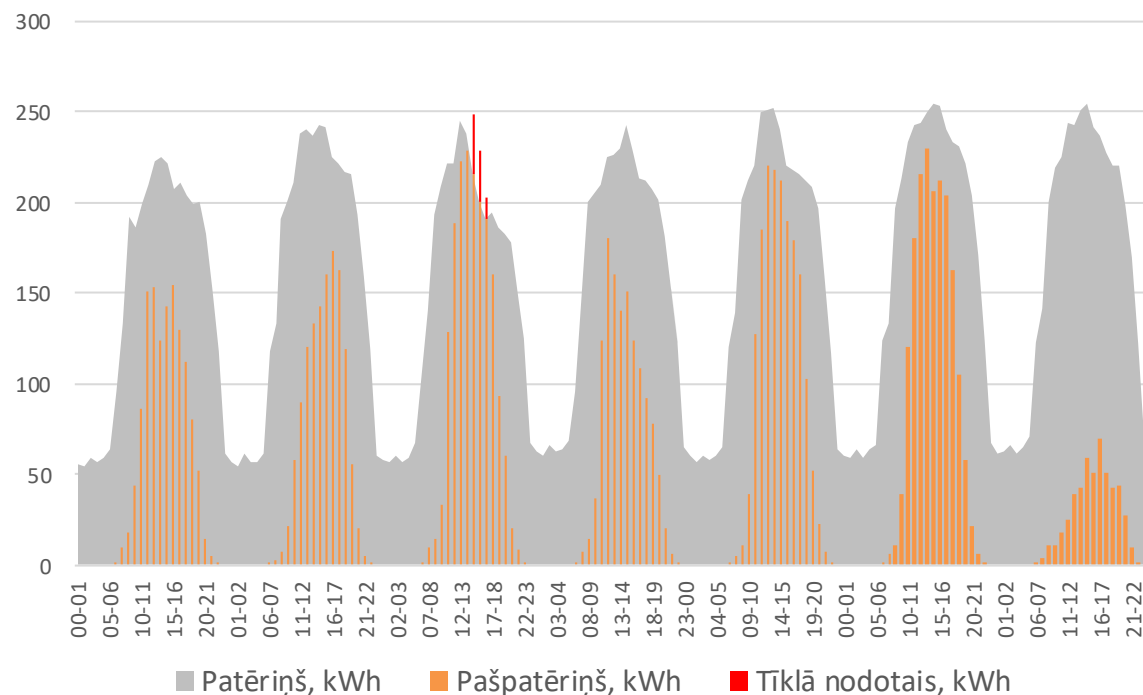
Sabalansēta ražošana un patēriņš

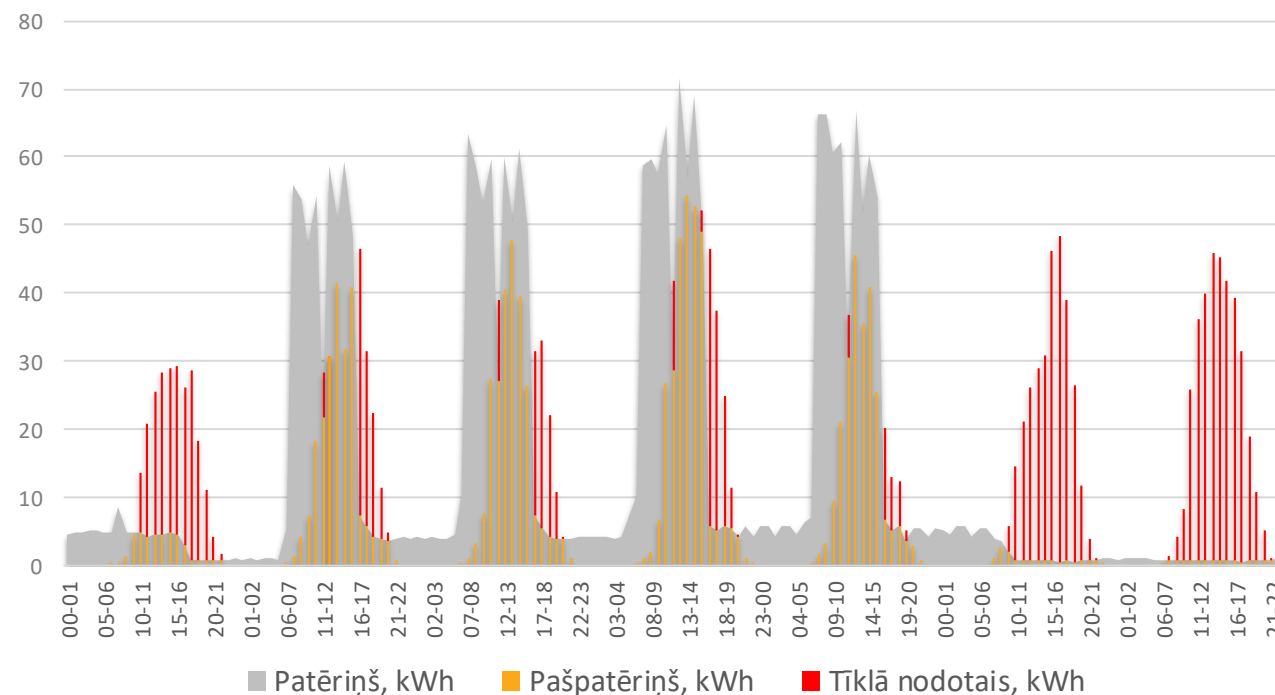
elektrum

Latvenergo

Objekta patēriņš un saules paneļu saražotais pa stundām nedēļā

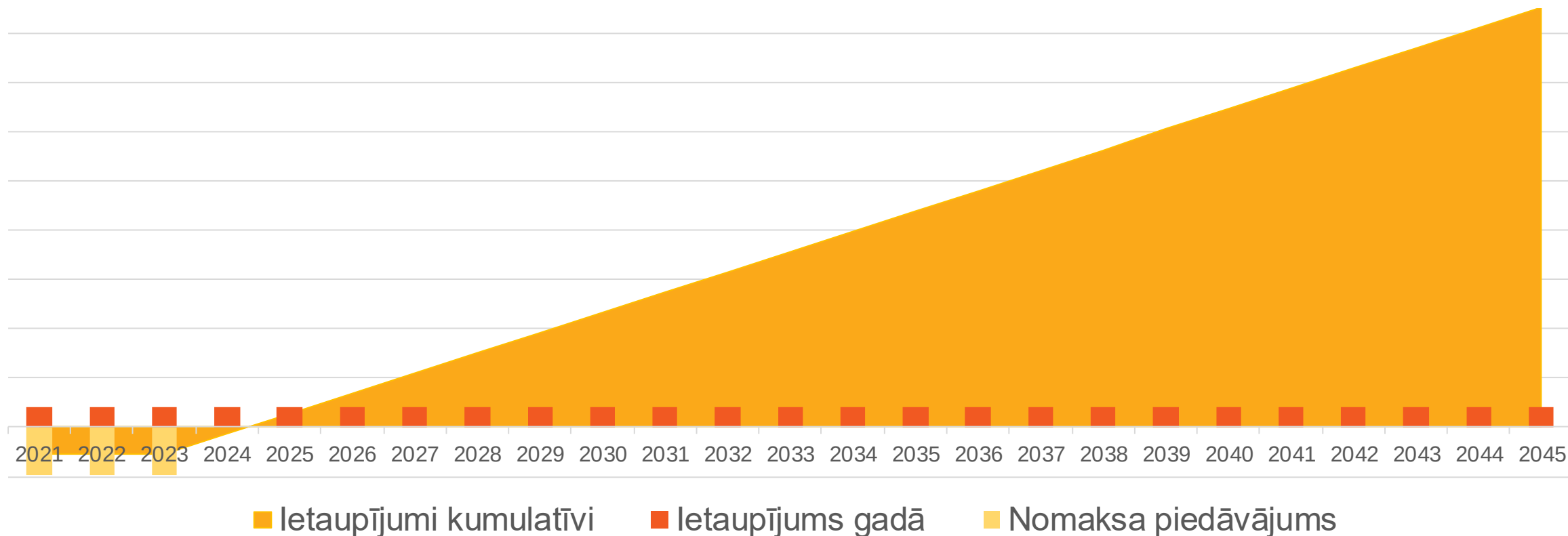
Objekta patēriņa un saules paneļu saražoto apjomu salīdzinājums nedēļā

- Svarīgi ir **sabalansēt saules paneļu jaudu ar patēriņu**
- **80 %** no gada saules paneļu saražotā apjoma **ir vasarā** (aprīlis –septembris)
- Ražošana ir dienas stundās, kad elektroenerģija ir visdārgākā

Ilgtermiņa investīcija

- Būtisks elektrības izmaksu ietaupījums 25 gadu garumā
- Sava **100% zaļa enerģija**
- Ilgtspējīgs risinājums

Paldies!

 [ElektrumLV](#) [ElektrumLV](#) [ElektrumLV](#) [ElektrumLV](#)